

Felelős szerkesztő:
MURÁNYI JÓZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 órakor.
Egyes szám **2** krajcár.
(4 fillér.)
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, KEDD, 1908. AUGUSZTUS 25.

NEGYPEDIK ÉVFOLYAM. — 193. SZÁM.

Előfizetési árak:
Kassán:
Egész évre . . . 14.— K
Fél évre . . . 7.— „
Negyed évre . . 3.50 „
Egy óra . . . 1.20 „
Vidéken:
Egész évre . . . 20.— „
Kiadóhivatal:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Hirdetések petit sor szá-
mitással díjszabás szerint.

A függetlenségi párt és a választási reformjavaslatok.

Irta: Nagy Sándor dr. orsz. képviselő.

Kassa, augusztus 24.

A kor, melyben most élünk, a mélyreható átalakulásoknak korszaka. A nemzet ma oly reformok előtt áll, melyek döntők lesznek jövőnk fejlődésére, sőt tulás nélkül mondhatjuk egész existenciájára. Nagy politikai és társadalmi evolúció küszöbén vagyunk. Hosszu idők óta nem történt a nemzet életében oly döntő lépés, mint amilyent megteszünk most a parlamenti reform megalakítása által.

A legjobb és leghazafiasabb magyar elméket elfogja a nemes töprengés, hogy milyennek kell lennie a választói reformnak, hogy biztos alapjául szolgáljon a nemzet fejlődésének és minden irányu erősödésének. Elvileg és elméletileg azzal minden ember tisztában van, hogy az új választási törvénynek két főszempontot kell szem előtt tartani: először, hogy Magyarországnak magyar nemzeti karaktere nemcsak érintetlenül fenmaradjon, hanem a reform által még megerősödjék és minden nemzetellenes merénylettel szemben az eddiginél hatékonyabban megóvassék, — másodsor, hogy a nemzet a maga demokratikus és modern fejlődésének eszközét találja meg a választói jog reformjában. Megfelel-e a tervezet ezen két kelléknek, erre a választás majd csak akkor lehet megadni, ha a javaslat az ország színe előtt fog feküdni és mindenkinek módjában lesz, hogy a javaslat rendelkezéseiből levonja azon következményeket, melyek a nemzetre azokból előállani fognak.

Ezidő szerint a kormány tagjain kívül alig van valaki ebben az országban, aki a javaslatot hitelesen ismerné. Am helytelen dolog volna, ha ebből azt következtetnők, mintha az eddigi titkolódzásnak az volna az oka, hogy a javaslat nemzeti szempontból ki nem elégitó és alaptalan minden vádaskodás, melyet a kormányra szórnak már eleve anélkül, hogy annak alapja és indoka volna az elégedetlenségnek.

Nem szabad elfelednünk, hogy minden választói reform azon változást idézi elő egy ország közéletében, hogy egész vidékek, érdekképviseletek eddigi uralmi helyzetét megváltoztatja, tönkre teszi, számos egyéni érdeket tör össze a kerületek új beosztásaival és így kétségtelen, hogy önzős érdekekből oly óriási izgatás állana elő az új javaslat ellen, mely annak sikerét, bármily üdvös volna a nemzetre, nemcsak kockáztatná, de egyenesen lehetetlenné tenné. Lesz elég idő ahhoz, hogy ilyen alaposan foglalkozzék mindenki a javaslattal és minden irányban mérlegelés tárgyává tegye azon hatásokat, melyeket a javaslat a nemzetre felidézni fog.

A kormánynak azon eljárása, hogy idő előtt a javaslatot közzé nem teszi, nem a félelemnek titkolódzása, nem is kicsinyes és tartalmatlan vonakodás, hanem józan politikai megfontoltság, melyet az elfogulatlan ítélkezésnek föltétlenül respektálnia kell.

Akik a nemzeti kormány intencióit ismerik, azok jól tudják, hogy annak műhelyéből nem fog olyan javaslat előkerülni és napvilágot látni, mely sértené a nemzet vitális érdekeit. De hiszen résen áll a függetlenségi és 48-as párt, a parlament nagy többségi pártja, mely csak oly reformot fogadhat el, amely a nemzet javára és üdvére fog szolgálni. A függetlenségi párt követte és követi évtizedek óta a nemzetnek legszentebb vágyait és ha talaját és népszerűségét megtartani akarja, nem szabad elfelejtenie, hogy ő a legnagyobb magyar párt, mely nem engedhet akkor, midőn a magyar nemzet magyar jellegének megóvásáról és fenntartásáról van szó. Bárhonnan jöjjön olyan javaslat, mely veszélyeztetné a magyarság föltétlen hegemoniáját, a függetlenségi pártnak azt vissza kell utasítani, akármilyen politikai konzekvenciákkal járna is egyébként állásfoglalása.

Az ezeréves magyar államot semmiféle érdek kedvéért konfiskálni nem engedjük, pedig ezt jelentené az, ha a törvényhozás olyan választói reformot fogadna el, mely nem volna magyar minden ízében és minden rendelkezésében.

Titkárválasztás a kamarán.

A kassai kereskedelmi és ipar-kamarán tegnap ejtették meg a titkárválasztást. A tulnyomó többséget dr. Siposs Aladár nyerte el.

A kassai ipari és kereskedelmi kamaránál Deil Jenő elhalálozásával megüresedett titkári állást vasárnap délelőtt töltötték be. A választó közgyűlésen a kamara számos tagja megjelent. Dick Boldizsár alelnök nyitotta meg a közgyűlést s bejelentette, hogy a titkári állásra összesen husz pályázat érkezett be. Ajánlotta, hogy a közgyűlés küldjön ki egy kijelölő bizottságot, melynek véleménye alapján ejtsék meg a választást. A kandidáló bizottságba kiküldték Balló Ferencet, Beller Károlyt, Genersich Tivadart, Kozák Jánost, Kósch Árpádot és Flegmann Sámuel.

Beller Károly Dick Boldizsárt is óhajtja a bizottságban látni, kéri őt kiküldeni.

Letzter Simon ajánlotta, hogy a szavazatok aránya miatt még egy tag küldésék ki a bizottságba.

A közgyűlés elfogadta az indítványt. Majd a szavazatszedő küldöttséget alakították meg. Elnök Siposs Miksa. Tagok Matzner Samu és Jakobi Lajos.

Ezután, amíg a kijelölő bizottság munkáját elvégezte, a közgyűlést felfüggesztette.

Mintegy másfélórai tanácskozás után Beller Károly jelentést tett a kandidáló bizottság tárgyalásáról. Eszerint lelkiismeretesen áttanulmányozták a beérkezett pályázati kérvényeket, melyek közül hat kérvény felszerelve nem volt, 2 kérvény nem felel meg a föltételeknek s 12 kérvényből hatot méltattuk a szavazásra. Pályáztak Schwartz Ármán dr. ügyvédjelölt Budapest, Wittich Andor s. titkár Miskolc, Lukasovics Bertalan Budapest, Dr. Csernitsky Andor Budapest, Zima Tibor Arad, Dr. Szántó Vitus Kézdi-Vásárhely, Dr. Beke Jenő Pápa, Dienes Emil Beszterce, Dr. Sommer Ernő Győr, Balás Gyula Kolozsvár, Szabó Gyula Szeged, Dr. Beck Sándor Pápa, Georgievics József Zágráb, Dr. Lencz Lajos Budapest, Dr. Rác Lajos Debrecen, Dr. Rédey Rezső Debrecen és Dr. Siposs Aladár Kassa.

A kandidáló bizottság jelölte a következőket: Dr. Beck Sándort, Georgievics Józsefet, Dr. Lencz Lajost, Rác Lajos drt, Rédey Rezső drt és Siposs Aladár drt.

Ezután megkezdődött a szavazás. Beadtak összesen 43 szavazatot, melyből 42 Dr. Siposs Aladár, 1 Georgievics Józsefre esett. Így a kamara új titkára Sipos Aladár dr. lett.

A választás után küldöttség ment az új titkárrért, aki kis idő múlva atyjával Siposs A. Gyula elnökkel megjelent a teremben. A jelenvoltak lelkesen megjelözték az érkezőket.

Szenzációs tavaszi szövetujdonságok SCHÜTZ és Tsa
angol uri-szabó céghez
Kassa, Kossuth Lajos-utca 2.

Majd Siposs Aladár dr. megköszönte a kamara bizalmát s hosszabb beszédben kiterjeszkedett programjára. Utána az apa Siposs A. Gyula köszönte meg a közgyűlésnek a jóindulatot. Egyben bejelentette, hogy elnöki állásáról lemond.

Viharos „nem fogadjuk el” kiáltással utasították vissza a jelen voltak az elnök lemondását, de Siposs A. Gyula megmaradt elhatározása mellett. Kiemelte lemondása indoklásánál, hogy főként a pénzkészletnél tartja inkompatibilisnek, hogy ő mint elnök, fia pedig mint titkár jegyezze alá az utalványozást.

Hosszas kapacitálás után Siposs A. Gyula kijelentette, hogy az elnöki tisztelet megtartja a ciklus végéig, de csak abban az esetben, ha a közgyűlés a kamara ügyrendjét módosítja olyképen, hogy helyette az utalványozást az alelnök Dick Boldizsár eszközli.

A közgyűlés ezt elfogadta s ezzel az ülés véget ért.

A kereskedelmi és iparkamara titkár-választó közgyűlése után a jelen volt kültagok ebédre gyűltek össze a Schalkház éttermében, mely alkalommal számos felkőszöntő hangzott el. Az ebéden részt vett Mága János, a temesvári kamara titkára is, aki igen szép beszédben adott kifejezést örömeinek afölött, hogy ifju kollegájában Dr. Siposs Aladárban egységes és minden ízében képzett titkárt nyert a kamara. Siposs A. Gyula elnök a mai gyűlés vezetőjére Dick Boldizsár alelnökre mondott nagyon sikerült felkőszöntőt, Haltenberger Béla Siposs A. Gyula alelnököt köszöntötte fel, aki ezért meghatva mondott köszönetet. Nagy hatást keltett Tárnai Gyula s. titkár és Deil Jenő fogalmazó beszéde, akik a tisztviselők nevében köszöntötték fel az új titkárt, mire Dr. Siposs Aladár titkár hosszabb beszéddel felelt.

A husrágaság ellen.

(Értekezlet a kaszinóban. — Kassa nem állíthat hatósági mézszárszéket. — Határoztak, hogy majd máskor határoznak.)

A kaszinó nagytermében tartották meg tegnap azt a népgyűlést, melyet a kassai tisztviselők szövetsége kezdeményezésére a husrágaság ügyében összehívtak. A népgyűlés nem mondható valami látogatottnak, mert a polgárság igen kis számmal volt képviselve, a gyűlésen inkább a tisztviselő szervezetek tagjai jelentek meg.

Lázár postafőmérnök nyitotta meg a gyűlést. Fejtegette, hogy mi hozta ide a megjelenteket. Majd ajánlotta, hogy válasszának elnököt, előadót és jegyzőt.

Elnök Bassó Bertalan pénzügyi tanácsos, előadó Remenyik László p. mérnök, jegyző Papp Illés dr. lett.

Remenyik előadó szól arról, hogy a marha ára jó idő óta 30—40 százalékkal lecsökkent, de a hus ára nem olcsóbb. Indítványozza, hogy keresse fel küldöttség a polgármestert és kérje a hatósági mézszárszék felállítását. Másik indítványa az volt, hogy a sajtónak köszönet szavazzassék az eddigi támogatásért.

Benedek László városi főszámvevő kijelenti, hogy biztos tudomása szerint a hatósági mézszárszék felállításába Kassa városa nem mehet bele, mert nagy rizikóval jár, amit lehetetlen a városnak viselni.

Windisch p. tanácsos szerint a hatóságnak kötelessége a hus ára leszállítása ügyében cselekedni.

Kresz János nem kívánja a hatósági mézszárszék felállítását. Ezzel szemben ajánlja, hogy 200—300 család álljon össze s biztossítson egy bizonyos mennyiségű hus átvételéről egy mézszárost. Ő úgy hiszi, hogy lehetséges volna ily módon olcsó hushoz jutni.

Klebersberg Géza szerint a város mostohán kezeli ezt az ügyet. Hivatkozik Miskolcra, Budapestre, ahol a szövetkezetek keresztül tudták vinni azt, hogy a hus-árak leszállítottak.

Roisis Jenő, Lázár Béla felszólalásai után Bassó elnök összegezi az elmondottakat. Konstatálta, hogy többen kívánják, hogy Eder Ödön polgármesterhez küldöttség menesztessék. A maga részéről azt tanácsolja, hogy a szövetkezet ne csináljon semmit, hanem keressék meg a polgármestert a további teendőkre.

Papp Illés dr. e gyűlésből óhajt intézkedni, még pedig úgy, hogy a szövetkezet tagjai kérelmezzék a husárak leszállítását.

Windisch hasonló értelemben szól.

Végül elhatározta a gyűlés, hogy tekintettel arra, miután ezen az értekezleten konkrét megállapodásra jutni nem lehetett, újabb gyűlést hív össze. Kiküldenek egy 12 tagú bizottságot, amely előkészíti az ügyet s az újabb gyűlésen előterjesztik javaslatukat.

A vonatok megállítása.

A lekésett utasok figyelmébe.

Néhány nappal ezelőtt történt, hogy egy Apponyi gróf Kurd-Csibrákon kalaplengetéssel és zászlólobogattal megállította a gyorsvonatot, hogy felszállhasson rá. Ebből az esetből kifolyólag az államvasutak igazgatósága a minisztérium intencióinak megfelelően az alábbi rendelkezést adta ki az összes állomásokról:

Előfordult az az eset, hogy egyik állomásunkon egy utas a személyvonat indulási idejét elmulasztván, a forgalmi szolgálattevőtől azt kívánta, hogy az állomáson menetrend szerint meg nem álló gyorsvonatot állítsa meg. A forgalmi szolgálattevő a vonat megállítását megtagadta, mire az utas a gyorsvonatot, bejelentvén előre ebbeli szándékát, önhatalmulag megállította akként, hogy kalapjával, majd a közelében volt váltókezelő kezéből kikapott jelzőzászlóval megállj! jelzést adott.

A vizsgálat során megállapított, hogy az esetből kifolyólag a forgalmi szolgálattevőt, bár a vonat megállítása ellen ismételt tiltakozott, mulasztás terheli, mert az utas szemben nem lépett föl a kellő eréllyel és a cselekmény megakadályozása céljából a rendelkezésre álló eszközök felhasználását elmulasztotta. Nevezetesen az utast akkor, amikor ő a vonat megállítására irányuló szándékát tudomásul adta, a pályaudvarról, ahol akkor semmi keresni valója nem volt, nem utasította ki, továbbá amikor az utas a megállj! jelzéssel büntetendő cselekményt követett el, abban öt karhatalommal nem akadályozta meg, végül az utast a vonat megállítása után a büncselekmény elkövetése miatt az utazásból nem zárta ki.

A forgalmi szolgálat lebonyolításába idegen személy részéről jövő, a forgalom rendességét zavaró és biztosságát veszélyeztető hasonló beavatkozás megakadályozása érdekében utasítjuk, hogy alkalmazottait a vasutüzleti rendtartás 102. szakasza alapján rájuk ruházott rendőri hatáskör mibenlétére azonnal alaposan oktassa ki és szigoruan utasítsa őket arra, hogy ebben az átruházott hatáskörben foglalt jogokat és kötelességeket különösen ott, ahol a forgalom biztossága veszélyeztetve van, mindenkor a legerélyesebben gyakorolják is, megjegyezvén, hogy e rendelkezést ellen vétők szigoruan felelősségre fognak vonatni. Egyben meghagyjuk, hogy mindazok ellen, akik a vasutal szemben büncselekményt követnek el, a bűnvádi följelentést a 32356/904. szám alatt kiadott XXIV.225 sz. szabályzat határozmányai értelmében megtegye.

Rabló cigánykaraván.

— A Szepesség rémei. —

Néhány hét óta veszedelmes kóbor cigánybanda garázdálkodik a Szepességen. Néhány héttel ezelőtt a szepesbélaai győgszertárat rabolták ki s most lejjebb vonultak és itt veszélyeztetik a közbiztosságot. Szepes-Sztrázsa községben szerdán éjjel a kocsmába törtek be. Úvegágóval megfelelő nagyságu karikat vágtak az egyik ablakba s azon benyulva kinyitották a závarokat és bemásztak. Feltörték a söntésben a pénzesfókot s abból mintegy 32 korona készpénzt nagycsomó szivart elvittek. Az ott talált italokat is persze: részben megitták, részben elrabolták. A sztrázssai postán is próbálkoztak ezután, de itt nem sikerült a bejutás.

A Sztrázssáról Szepesszombat felé vezető uton aztán két napszámos tót asszonyt raboltak ki néhány korona erejéig, sőt egy az ut szélén alvó koldusembert is fölverték, de attól nem volt mit elvenniök. Éjjel 1 és 2 óra között érték be Szepesszombatba és egyenest a győgszertárnak estek. Ott is lyukat vágtak a laboratórium ablakán és az ott talált szörpöket, szeszeket összeszedték és kihordták az udvarra. Majd a postahivatalhoz mentek és feszegetni kezdték az ajtót Péterffy Gábor postamester azonban fölébredt és amint az ablakon kitekint: tüstént fölismerte a halálos veszedelmet, amelyben forog. Négy-öt marcona, rongyos cigánylegény, 22 és 30 esztendő között lévő, igyekszik behatolni.

Revolvert ragadott, fölrántotta belülről az ablakot és háromszor kilőtt. A cigányok már az első lövésre megszaladtak Poprád és Mateóc felé. A másik két lövés sem talált. A postamester azonnal jelentést tett a csendőrségen, amely most a kapott személyleírások alapján megyszerte keresi a betörő cigányokat és reméljük: el is csipi őket. Az egyik cigány ragyás és a társai Kolompárnak hívták, amikor a betörési kísérlet közben suttogva egymást szölogatták.

HIREK.

— Kinevezések a bíróságnál. Egy fővárosi lap értesülése szerint a kuriánál jelenleg üresedésben levő egyik tanácselnöki állásra Péchy Aurél kassai táblai tanácselnököt nevezik ki. A kassai tábla tanácselnöke lesz Hedry Lőrinc táblabíró. Kuriai bírákká Ribásky Kálmán és Dr. Sponer Gyula táblabírákat fogja a király kinevezni.

— Rákóczi lovasszobra. Lapunk egyik számában közöltük Rákóczi lovasszobrára rendezett gyűjtés eddigi eredményét. Ma ismét 100 korona érkezett az alapra, melyet Pozsony vármegye községeiből gyűjtöttek össze a nagyfejedelem szobrára. Az eddigi gyűjtés jelenleg 184 ezer 33 koronát teszi ki.

— A bolgár fejedelem Lőcsén. Tudósítónk írja: Ferdinánd bolgár fejedelem augusztus hó 18-ikán Lőcsén járt és megtekintette a város nevezetességeit. Különösen a városi muzeum ritkaságai és szépségei köztöttek le érdeklődését, ami nem is csoda, — hisz tudjuk — hogy Lőcsén van meg az első magyar nyelven nyomtatott naptár egyetlen példánya. A fejedelem és kísérete csodálattal eltelve hagyta oda a régi szepesi várost.

— Erdőri szakvizsga Kassán. A földmivélésügyi minisztérium közleménye szerint Kassán október hó 18-án és szükséghez képest a következő napokon erdőri szakvizsga lesz. A vizsgálatok a vármegye székházában tartatnak s arra szeptember hó 30-ig lehet jelentkezni.

